

Porto-Novo, mji wa maonyesho ya barakoa za Kiafrika

Fulbert Rodrigue Adjimehossou

Mwandishi wa habari za kisayansi, IMO Sciences,
Cotonou, Benin

fulbertadjim@gmail.com

Kila mwaka tangu 2023, siku moja baada ya likizo ya kitaifa, Porto-Novo imebadilishwa kuwa jiji la maonyesho la barakoa za Kiafrika. Toleo la Agosti 2 na 3, 2025 kwa mara nyingine tena lilizamisha “mji wenye majina matatu” katika mazingira ambapo mazungumzo matakatifu na sanaa, katikati mwa *Benin Vodoun*.

Iko kilomita thelathini kutoka Cotonou na mia moja na ishirini kutoka Lagos, Porto-Novo inakuwa, mnamo Agosti, kituo muhimu. Siku ya Jumamosi, Agosti 2, jiji zima lilitetemeka hadi mdundo wa ngoma na kengele, zilizohuishwa na gwaride ambapo miungu, katika onyesho la kuvutia, hugeza ibada hiyo kuwa sherehe ya pamoja. Kipengele kimoja mara moja hupiga: kutawala ya rangi nyekundu, ishara ya nguvu na uhai, ambayo inaambatana na maandamano. Kilele cha tukio kiko katika gwaride kuu la jiji la Aïnonvi, likileta pamoja miungu mia kadhaa.

Toleo hili la 2015 liliangazia wanawake kwa jukumu lao kuu katika ibada za Vodun, kupitia nyimbo zao, ishara na maarifa. Watoto, wabebaji wa mustakabali wa kiroho, pia waliheshimiwa, wakikumbuka umuhimu wa maambukizi kati ya vizazi.

Musa wa Mila na Alama

Maandamano hayo yaligeuza mazingira, yakiimarisha madhehebu katika ardhi yenye lishe. Vidimbwi vya utakaso na vilima vilitumika kama nafasi za ishara kwa miungu kutoka maeneo mbalimbali ya Benin na Afrika Magharibi, na kuwavutia watazamaji bila kupotosha mwelekeo mtakatifu wa mazoea.

Vinyago vya *N'nawi* kutoka Nigeria, vinavyojumuisha roho za msituni, nguvu za ulinzi, mamlaka, na mshikamano wa kijamii, vikiwa vimeshikana mabega na *Gounouko*, kinyago kikubwa cha utamaduni wa Nago na Kiyoruba, kilichofichuliwa na sauti na wimbo wa kasisi wake wa kike. *Guèlèdè*, iliyoorodheshwa kama Tovuti ya Turathi Zisizogusika ya UNESCO tangu 2008, ilileta nguvu

How to cite this paper:
Adjimehossou, F. R. (2025). Porto-Novo, mji wa maonyesho ya barakoa za Kiafrika. *Global Africa*, (11), pp. 36-37.
<https://doi.org/10.57832/cdzn-6s79>

Published: June 20, 2025

© 2025 by author(s). This work is openly licensed via [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

na ushairi wao kwa sauti ya «gangan.» Kuhusu [Zaouli](#) ya Ivory Cost, inayotambuliwa pia na UNESCO, inasalia kuwa ya kipekee kwa densi zake za kasi na urembo ulioboreshwa, ishara ya urembo na mshikamano wa jamii.

[Zangbéto](#), «walinzi wa usiku» wa Porto-Novo, pia walikuwepo, wakitoa maonyesho ya kuvutia. Gwaride hilo kwa kawaida pia lilikaribisha [Egungun](#), makumbusho yaliyopambwa kwa uzuri, na kutukumbusha katika ngoma zao na nyimbo kwamba «wafu hawajafa.»

Kati ya Sanaa, Sayansi, na Kiroho

Tamasha la Mask ni zaidi ya utendaji tu: pia hutoa nafasi ya kutafakari na usambazaji wa ujuzi. Hii ndiyo sababu mkutano wa kimataifa ulifanyika tarehe 2 Agosti 2025, katika Shule ya Urithi wa Kiafrika, ukilenga mada: «*Ifa, Utangulizi wa Epistemology.*» Watafiti na watendaji kutoka Benin na eneo jirani walijadili umuhimu wa kisayansi wa maarifa asilia na kutilia shaka mazoea, maadili, na ulimwengu wa Fa.

Profesa [Mahougnon Kakpo](#), Rais wa Kamati ya Maadili ya Vodun ya Benin, alisisitiza kwamba «Fa sio ushirikina, lakini hekima ya ulimwengu wote.» Katika hali kama hiyo, Profesa Kayode Eesuola wa Nigeria aliangazia uhusiano ambao vinyago vya Ifa huanzisha kati ya mbingu na dunia katika Afrika Magharibi. Kulingana na [Jean-Michel Abimbola](#), Waziri wa Utalii, Utamaduni, na Sanaa wa Benin, «Ifa inajumuisha zaidi ya urithi wa kiroho. Ni epistemolojia kwa haki yake yenyewe, inayojikita kwenye uchunguzi, ishara, masimulizi ya mdomo, na mantiki ya mlinganisho.»

Kufuatia mijadala hii, tangazo lilitolewa kuhusu ufunguzi ujao katika Porto-Novo ya [Ifa House](#), kituo cha ukalimani kilichoundwa ili kuimarisha mazungumzo kati ya watafiti, watendaji, wasanii, na wananchi. Wakati huo huo, mji wa Ouidah unajiandaa kuandaa [Siku za Vodun](#) mnamo Januari 2026, sherehe nyingine kuu ya urithi wa kiroho na kitamaduni wa Kiafrika.